

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΥΣΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Περιβάλλον και Πολιτισμός 2016
«Παντέχνου πυρός σέλας – Λαμπερές ιστορίες φωτιάς»

Εορταστικές εκδηλώσεις
Πέμπτη 20, Παρασκευή 21, Σάββατο 22 και Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών

Στον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο της Αρχαίας Αγοράς διοργανώνονται την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** θεματικές περιηγήσεις για ομάδες μαθητών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο τίτλος της δράσης είναι “Το άνθος των θεών στα χέρια των ανθρώπων: σφυρηλατώντας και χυτεύοντας στη γειτονιά του Ηφαίστου». Τα παιδιά μέσα από την περιήγηση στα μνημεία του χώρου που σχετίζονται με τη φωτιά, όπως ο Ναός του Ηφαίστου και ο βωμός του Διός Αγοραίου θα γνωρίσουν το ρόλο της φωτιάς στο μύθο, τη λατρεία, την τεχνολογία και την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων. Στη συνέχεια θα αναζητήσουν στην έκθεση του Μουσείου τέχνηρα που απηχούν τη δύναμη της φωτιάς να δίνει μορφή στην ανθρώπινη φαντασία και δημιουργικότητα. Τέλος, θα δημιουργήσουν τις δικές τους εικόνες, αντλώντας έμπνευση από την περιήγηση στο χώρο και στο Μουσείο.

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 210 3214825, 210 3210196 (Μ. Λιάσκα)

Στον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο της Αρχαίας Αγοράς διοργανώνεται την **Κυριακή 23 Οκτωβρίου** θεματική περιήγηση με τίτλο: “Το άνθος των θεών στα χέρια των ανθρώπων: σφυρηλατώντας και χυτεύοντας στη γειτονιά του Ηφαίστου». Οι συμμετέχοντες θα περιηγηθούν σε μνημεία του χώρου που σχετίζονται με τη φωτιά, όπως ο Ναός του Ηφαίστου και ο βωμός του

Αγοραίου Διός, θα γνωρίσουν το ρόλο της φωτιάς στο μύθο, τη λατρεία, την τεχνολογία και την καθημερινή ζωή των αρχαίων Ελλήνων.

Ώρες διεξαγωγής: 10:30-12:00, (απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής).

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 210 3214825, 210 3210196 (Μ. Λιάσκα)

Την Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, στο Εργαστήριο Συντήρησης Κεραμικών, Γυάλινων και Οργανικών Υλικών θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο: "Χρήση της φωτιάς στην τέχνη της κεραμικής. Γνωριμία με το εργαστήριο συντήρησης". Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές της Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού.

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συνοδοί τους θα έρθουν σε επαφή με αυθεντικά αντικείμενα, για τα οποία θα αναλυθεί η διαδικασία και οι τεχνικές ψησίματος τους. Θα γνωρίσουν το εργαστήριο συντήρησης, θα ανακαλύψουν τη σπουδαιότητα της χρήσης του μικροσκοπίου και θα παρακολουθήσουν τη διαδικασία αναζήτησης συνανηκόντων τμημάτων/οστράκων κεραμικής, μια από τις πρώτες σημαντικές εργασίες για τη συντήρηση των αντικειμένων. Σκοπός του προγράμματος είναι η συναισθηματική ενεργοποίηση των μαθητών, καθώς η επαφή με τα αρχαία αντικείμενα αποτελεί αφορμή για μοναδικές εμπειρίες.

Τηλέφωνα επικοινωνίας για το κοινό: 210 3219288 (Χ. Βομβογιάννη, Γ. Πέρρου, Μ. Φλουσκάκου)

Στον αρχαιολογικό χώρο και στο μουσείο του Κεραμικού την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** θα ξεναγηθούν σχολικές ομάδες, ενώ το **Σάββατο 22 και την Κυριακή 23 Οκτωβρίου** το πρωί, το ευρύ κοινό. Το θέμα των ξεναγήσεων θα είναι η χρήση της φωτιάς στην κεραμική τέχνη και στα ταφικά έθιμα.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3463552 (Λ. Μπουρνιάς)

Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής προγραμματίζει κατά τη διάρκεια του τετραημέρου μια σειρά εκδηλώσεων στον Μαραθώνα, με τίτλο «Οι λύχνοι της Ίσιδας», που περιλαμβάνουν δράσεις εκπαιδευτικού περιεχομένου και θεματική ξενάγηση για ενήλικες και οικογένειες. Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

- **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου:** Πρόγραμμα για μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα. Τα παιδιά θα γνωρίσουν τους Αιγύπτιους θεούς που λατρεύονταν στο ιερό του Μαραθώνα και θα μάθουν για την «λυχνοκαΐα» και το «νυκτέλιον», νυκτερινές εορτές της Ίσιδας που τελούνταν με αναμμένους λύχνους. Στη συνέχεια θα συμμετέχουν σε εργαστήριο παραγωγής πήλινων λύχνων σε μήτρες και θα κατασκευάσουν τα δικά τους αντίγραφα. Ώρες λειτουργίας: 09:00-14:00.

- **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου:** Πρόγραμμα για μαθητές Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στον αρχαιολογικό χώρο των Αιγυπτίων θεών Μαραθώνος (έλος «Μπρεξίζας»). Τα παιδιά θα γνωρίσουν τους Αιγύπτιους θεούς που λατρεύονταν στο ιερό, το μνημείο και τα αρχαιολογικά ευρήματα, μέσα από παιχνίδι για τον μύθο του ταξιδιού της Ίσιδας και την αναζήτηση του Όσιρι. Ώρες λειτουργίας: 10:00-14:00.

- **Κυριακή 23 Οκτωβρίου:** Θεματική ξενάγηση για ενήλικες και οικογένειες. Θα πραγματοποιηθεί παρουσίαση των μοναδικών τελετουργικών λύχνων μεγάλου μεγέθους αλλά και των κοινότερων αναθηματικών λύχνων από το ιερό των Αιγυπτίων θεών του Μαραθώνα. Θα ακολουθήσει αφήγηση μύθων σχετικών με τη φωτιά. **Ώρες λειτουργίας: 12:00-14:00.**

Για τις συμμετοχές σχολείων θα τηρηθεί αυστηρά σειρά προτεραιότητας.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 697 1994920 (Κ. Φωτιάδη)

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής προγραμματίζει την **Κυριακή 23 Οκτωβρίου** περιήγηση στον ανοιχτό αρχαιολογικό χώρο αρχαίων μεταλλουργικών εργαστηρίων στην περιοχή Αρύ ΔΕ Κερατέα του Δήμου Λαυρεωτικής.

Η κοιλάδα και οι κλιτύες των γύρω υψωμάτων στο Αρύ Κερατέας είναι γεμάτες από ορατά κατάλοιπα των αρχαίων μεταλλουργικών εργαστηρίων και μεταλλευτικών έργων. Οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να περιηγηθούν στον ερειπιώνα που αποτελεί μικρό μέρος του αρχαίου μεταλλευτικού Λαυρίου. Η αρχαία τεχνολογία έχει αφήσει αναγνώσιμα σημάδια στις μεταλλευτικές στοές και φρέατα, τα εργαστήρια καθαρισμού του μεταλλεύματος και εκκαμίνευσης του πολύτιμου αργύρου. Τα ίχνη αυτά θα ακολουθήσουμε, περπατώντας στο τοπίο, αποκαλύπτοντας μια διαδρομή από το χθόνιο πυρ της τεκτονικής στη δαμασμένη φωτιά της καμίνου. Απαραίτητα παπούτσια και ρούχα κατάλληλα για περπάτημα σε μικρά μονοπάτια.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3216700, εσωτ. 148 (Γραφείο ΕΦΑ Αν. Αττικής), 22920 22817 (Α. Καπετάνιος, Αρχαιολογικό Μουσείο Λαυρίου).

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής προγραμματίζει εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Βραυρώνος με τίτλο «Άρτεμις και φωτιά» την **Πέμπτη 20 και Παρασκευή 22 Οκτωβρίου**, 9:00.-12:00. Το πρόγραμμα είναι προσαρμοσμένο για παιδιά της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και περιλαμβάνει τρεις εκπαιδευτικές ενότητες, βασισμένες στη λιγότερο γνωστή ιδιότητα της «Αρτέμιδος Φωσφόρου». Συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

- Αφήγηση παραμυθιού βασισμένου στο μύθο της Περσεφόνης.
- Ξενάγηση στο μουσείο με θέμα τη σχέση της Αρτέμιδος με τη φωτιά, καθώς και τη χρήση της φωτιάς σε τελετουργικά δρώμενα (φωτιά στο βωμό), στην καθημερινότητα (φωτισμός, κεραμική και μεταλλουργία) και στα ταφικά έθιμα (καύση νεκρών).
- Παιχνίδι με ζωγραφική και φωτογραφίες εκθεμάτων με θέμα «Άρτεμις και φωτιά».

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 22990 27020, 22990 27340 (κα Κ. Πέτρου, Κ. Νικολάκη)

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής διοργανώνει την **Πέμπτη 20 και την Παρασκευή 21 Οκτωβρίου** στην Αρχαιολογική Συλλογή Αχαρνών τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Αφήγηση παραμυθιού με τη συνοδεία μουσικών οργάνων:

“Κόκκινη κλωστή δεμένη,

στη φωτιά παραδομένη,

φύσηξέ τη για να σβήσει,

παραμύθι ν’ αρχινήσει.....: ο μύθος της φωτιάς”

- Παιχνίδι: “Στέλνοντας μηνύματα με....φρυκτωρίες”

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό:210 2466122 (Στ. Κατσανδρή)

Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς και Νήσων διοργανώνει και πραγματοποιεί τις εξής εκδηλώσεις:

- «Με πηλό και με φωτιά». Οι αρχαίοι αγγειοπλάστες συναντούν τους σύγχρονους ομότεχνούς τους σε μια εκδήλωση στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων. Την Κυριακή 16 Οκτωβρίου το κοινό, ξεκινώντας από το Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων, θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει την τέχνη του πηλού στα

προϊστορικά χρόνια και στη συνέχεια να επισκεφθεί ένα σύγχρονο εργαστήριο κεραμικής.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 4590707 (Ε. Πίνη), 210 4590723 (Κ. Ψαράκη), 2736039012 (Αρχαιολογικό Μουσείο Κυθήρων)

- Ο Απόλλων, η Αθηνά και η Μικρή Άρτεμη αφηγούνται «Ιστορίες του Χαλκού και της Φωτιάς». Πρόκειται για μια περιήγηση στον κόσμο των χάλκινων αγαλμάτων στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Πειραιά, στις 20, 21 και 23 Οκτωβρίου. Η εκδήλωση απευθύνεται σε μαθητές (20, 21 Οκτωβρίου) και στο ευρύ κοινό (23 Οκτωβρίου).

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 4590707 (Ε. Πίνη), 210 4590731 (Αρχαιολογικό Μουσείο Πειραιά)

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Στις **20, 21, 22 και 23 Οκτωβρίου** οι συμμετέχοντες στη δράση καλούνται να αναζητήσουν μέσα στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο επιλεγμένα εκθέματα που σχετίζονται με τη φωτιά, με τη βοήθεια δίγλωσσου ενημερωτικού φυλλαδίου που θα διατίθεται δωρεάν στην είσοδο του Μουσείου.

Την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου (10:00-12:00)** θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Της φωτιάς τα αρχαία ίχνη...» για μαθητές Δ' - Ε' Δημοτικού. Στόχος του προγράμματος είναι η γνωριμία των παιδιών με τη φωτιά και το ρόλο της στην καθημερινή ζωή, στη μυθολογία και στη λατρεία των αρχαίων Ελλήνων.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 213 2144891, 213 2144813 -14 (Μ. Σελέκου, Π.Κουτσιανά)

Επιγραφικό και Νομισματικό Μουσείο

Το **Επιγραφικό Μουσείο** θα παρουσιάσει σε μαθητές σχολείων και ενήλικες επιγραφές που σχετίζονται με αγώνες λαμπαδηδρομίας στην αρχαία Αθήνα σύμφωνα με το ακόλουθο πρόγραμμα:

- **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου:** Παρουσίαση/εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε μαθητές σχολείων. **Ώρα 10: 00 και 11:30** κατόπιν επικοινωνίας και κράτησης.

- **Παρασκευή 21 Οκτωβρίου:** Παρουσίαση/εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε μαθητές σχολείων. **Ώρα 10:00 και 11:30** κατόπιν επικοινωνίας και κράτησης.

- **Κυριακή 23 Οκτωβρίου:** Παρουσίαση σε ενήλικες, οικογένειες. **Ωρα 11:30**
Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 8232950 (Ε. Ζαββού – Ε. Χωρέμη)

Το Νομισματικό Μουσείο, συμμετέχει στη δράση με την παρουσίαση του βιβλίου: «Φωτιά και Νόμισμα. Αρχαιολογία και Φωτιά», Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Νομισματικό Μουσείο, έκδοση Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων & Απαλλοτριώσεων, Αθήνα 2014.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί τον κατάλογο της ομώνυμης περιοδικής έκθεσης που πραγματοποιήθηκε κατά το έτος 2012, στο πλαίσιο της δράσης αυτής, από το Νομισματικό Μουσείο, σε συνεργασία με την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων. Η παρουσίαση του βιβλίου θα πραγματοποιηθεί την **Πέμπτη 20 Οκτωβρίου και ώρα 12:00**, στην αίθουσα των Εσπερίδων του Ιλίου Μελάθρου. Θα ακολουθήσει ξενάγηση σε επιλεγμένα νομίσματα, τα οποία παρουσιάστηκαν στην περιοδική έκθεση.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό:210 3643774 (Γ. Βενιέρη, Γ. Νικολάου)

Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο

"Από τη φλόγα του λυχαριού στο πυρ το εξώτερον"

Πώς φωτίζονταν τα σπίτια των Βυζαντινών; Τι είναι το «πυρ το εξώτερον»; Με ποιους τρόπους επηρεάζει η φωτιά τη ζωή και τη σκέψη των ανθρώπων στα βυζαντινά και στα νεότερα χρόνια; Λυχνάρια και μαγειρικά σκεύη, κεραμικά και αντικείμενα μεταλλοτεχνίας, εικόνες και άλλα επιλεγμένα αντικείμενα από την μόνιμη έκθεση του Μουσείου γίνονται η αφορμή να συζητηθούν ερωτήματα όπως τα παραπάνω.

Με τη συμμετοχή των επισκεπτών και επίκεντρο τη φωτιά, δύναμη δημιουργίας αλλά και καταστροφής, στο πρόγραμμα προσεγγίζονται ζητήματα που συνδέονται με την καθημερινή ζωή, με την τεχνική και την τεχνολογία, με τις θρησκευτικές αντιλήψεις και τις λατρευτικές πρακτικές στους βυζαντινούς και νεότερους χρόνους.

Για σχολικές ομάδες (από Ε΄ δημοτικού)

Πέμπτη 20 Οκτωβρίου, ώρες: 09:30-11:00 και 11:00- 12:30

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, ώρες: 09:30-11:00 και 11:00-12:30

Για οικογένειες (με παιδιά από 9-11)

Κυριακή 23 Οκτωβρίου, ώρες έναρξης: 10:00 και 12:00

Ξεναγήσεις για ενήλικες

Πέμπτη 20 Οκτωβρίου, ώρα έναρξης: 12:00

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου, ώρα έναρξης: 12:00

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 213 213 9507 (Δευτέρα έως Παρασκευή και ώρες 9:00 έως 15:00).

**Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης και Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων
– Συλλογή Φοίβου Ανωγειανάκη**

Το Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης διοργανώνει μια ξενάγηση για το ευρύ κοινό στο Λουτρό των Αέρηδων. Το Λουτρό των Αέρηδων, το οποίο χρονολογείται στην πρώτη περίοδο της Τουρκοκρατίας, είναι το μόνο από τα λουτρά της Αθήνας που σώζεται μέχρι σήμερα. Τα δημόσια λουτρά υπήρξαν χώροι καθαριότητας και περιποίησης του σώματος, απόλαυσης και ψυχαγωγίας, συνάντησης και κοινωνικής συναναστροφής.

Η ξενάγηση εστιάζει στην πολυδιάστατη λειτουργία του Λουτρού και στη χρήση της φωτιάς για τη θέρμανση των χώρων του.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου

Ωρα: 12:00

Απαραίτητη η δήλωση συμμετοχής.

Τηλέφωνο επικοινωνίας για το κοινό: 210 3249698 (Ν. Δάφνη) και 210 3244340 (Λουτρό των Αέρηδων)